

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 4 – Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom hospodárstva SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrhom zákona sa zavádza komplexný mechanizmus preverovania zahraničných investícií v Slovenskej republike z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky, pričom sa prihliada aj na bezpečnosť a verejný poriadok v Európskej únii. Návrh zákona ďalej upravuje niektoré aspekty spolupráce Slovenskej republiky s ostatnými členskými štátmi Európskej únie a s Európskou komisiou na základe nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79, 21.3.2019) v platnom znení. Osobitne sa pristupuje k tzv. kritickým zahraničným investíciám podľa § 3 návrhu zákona vymedzených nariadením vlády Slovenskej republiky (napr. v oblasti obrany, v odvetví biotechnológie, v prípade prvkov kritickej infraštruktúry, či oblasti médií a pod.), ktorých uskutočnenie bez predchádzajúceho posúdenia podľa zákona je zakázané.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom zákona sa zavádza komplexný mechanizmus preverovania zahraničných investícií v Slovenskej republike z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky, pričom sa prihliada aj na bezpečnosť a verejný poriadok v Európskej únii. **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala.**

Návrh zákona v predloženej verzii je značne prepracovaný, pričom nové znenie je zrozumiteľnejšie a obsahuje viaceré kľúčové pozitívne zmeny.

S cieľom ďalej zlepšiť a vyjasniť znenie zákona predkladá RÚZ k predloženej verzii nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., § 3

Doplnenie vety do § 3, ktorou dôjde k prepojeniu definície kritickej zahraničnej investície a Nariadenia tak, aby bolo zrejmé, že za kritické zahraničné investície je možné považovať jedine tie, ktoré sú uvedené v Nariadení.

Odôvodnenie:

Definícia a vymedzenie „kritickej zahraničnej investície“ je z pohľadu investorov absolútne kľúčová. Keďže sa s ňou spája povinnosť požiadať o preskúmanie pred implementáciou transakcie. Preto je mimoriadne dôležité, aby definícia bola zrozumiteľná, jasná a nepripúšťala odlišné výklady.

Rozumieme, že z aktuálneho znenia bol vypustený odkaz na Nariadenie vlády. Avšak tento odkaz obsahuje § 69 ods. 1 ZoPZI. Môže preto dôjsť k zmätočnému výkladu, podľa ktorého kritickej zahraničnou investíciou bude (i) akákoľvek investícia spĺňajúca § 3; a zároveň (ii) taká, ktorá je uvedená v Nariadení vydanom podľa § 69 ods. 1 ZoPZI. Predpokladáme, že toto nebol úmysel navrhovateľa.

Navrhujeme preto opätovne prepojiť definíciu kritickej zahraničnej investície so zoznamom uvedeným v Nariadení. Takto bude mať zahraničný investor istotu, že za kritickú zahraničnú investíciu bude považovaná jedine taká transakcia, ktorá je zverejnená v Nariadení.

2. Zásadná pripomienka k §3 – vloženie nového odseku 2

Navrhujeme vloženie nového ods. 2 do § 3 ZoPZI nasledovne:

„Pri vymedzení kritických zahraničných investícií vláda prihliada najmä na povahu cieľového subjektu alebo jeho činnosť a ich význam z pohľadu udržania základných funkcií štátu, najmä ak narušenie, poškodenie, zničenie, zlyhanie alebo zneužitie konkrétneho prvku, infraštruktúry, technológie, zdroja, systému či dodávky by mohlo mať vážny dopad na život, zdravie, bezpečnosť, ekonomický a sociálny blahobyt obyvateľstva alebo riadne fungovanie inštitúcií štátu.“

Odôvodnenie:

Pôvodný text návrhu zákona obsahoval § 3 aj ods. 2, v ktorom boli uvedené kritériá či limity pre vládu ohľadom zaradenia určitého sektora, ktorý bude tvoriť pre potreby ZoPZI kritickú zahraničnú investíciu. Tieto kritériá sme považovali za obzvlášť dôležité, keďže Ministerstvo hospodárstva SR odmietlo zapracovať kritériá a zoznam kritických zahraničných investícií priamo do ZoPZI, ale ponechalo právo urobiť tak vláde vo forme Nariadenia. Aj pre vládu SR musia platiť určité kritériá a nemôže byť vo svojej právomoci neobmedzená. Práve zákonné kritériá (hoci široké) by aspoň na principiálnej báze obmedzili vládu SR v tak zásadnom zásahu, akým je zaradenie určitého sektora pod kritickú zahraničnú investíciu.

Nie je nám známy dôvod odstránenia pôvodného § 3 ods. 2 ZoPZI, preto navrhujeme opäť vrátiť § 3 ods. 2 do ZoPZI v pôvodnom znení do návrhu zákona.

3. Zásadná pripomienka k čl. I. § 9 ods. 3

Rozumieme, že oproti pôvodnému návrhu ZoPZI už nie je cieľová osoba účastníkom konania ale iba zúčastnenou osobou (t. j. subjektom s menším rozsahom práv). Rozumieme logike, že cieľová osoba je objektom konania a transakcie. Na druhej strane môže v praxi nastať situácia, že zahraničný investor nebude môcť objektívne predložiť určité dokumenty (napr. z obavy pre porušenie pravidiel gun-jumpingu) a bude ich mať cieľová osoba. Navrhujeme, aby aj cieľová osoba mala preto právo predkladať podklady a návrhy dôkazov v konaní. V praxi si možno aj tak predstaviť určitú mieru spolupráce na strane zahraničného investora a cieľovej osoby, resp. osoby, ktorá bude predávať účasť na cieľovej osobe.

4. Zásadná pripomienka k čl. I. § 9 ods. 5

Navrhujeme do § 9 ods. 5 ZoPZI doplniť možnosť predĺžiť lehotu určenej vo výzve.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že sa ZoPZI týka investícií zahraničných osôb, ktoré sú často komplexnými konglomerátmi, je v praxi často ťažké získať informácie. Navrhujeme preto výslovne doplniť možnosť predĺženia lehoty na žiadosť relevantnej osoby (analogicky § 15 ods. 2 ZoPZI posledná veta).

5. Zásadná pripomienka k čl. I., §10 odsek 3

Navrhujeme zosúladiť zoznam subjektov podľa § 10 ods. 3 s § 10 ods. 1 ZoPZI

Odôvodnenie:

Keďže § 10 ods. 1 ZoPZI uvádza vylúčenie zamestnanca ministerstva hospodárstva pre prípady predpojatosti k (i) zahraničnému investorovi; (ii) cieľovej osobe; a (iii) ich zástupcom, preto by aj oznamovacia povinnosť/právo malo patriť (ii) cieľovej osobe ako aj (iii) zástupcom.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., §11 odsek 2 a 3

Navrhujeme prehodnotiť zoznam faktorov podľa § 11 ods. 2 a ods. 3 ZoPZI a vrátiť viaceré faktory naspäť do návrhu zákona z predchádzajúcich verzií

Odôvodnenie:

Nie je nám zrejmé a ani nebolo vysvetlené, prečo Ministerstvo hospodárstva SR niektoré faktory z § 11 ods. 2 a ods. 3 ZoPZI vymazalo. Viaceré z nich sa ukazujú ako vhodné (napr. pôvodné písm. g) týkajúce sa slobody a plurality médií) aj v kontexte neustále prítomných snáh niektorých štátov ovplyvňovať verejnú mienku a šíriť dezinformácie či účelovú propagandu.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., §25 odsek 1

Navrhujeme doplniť ďalšie dôvody pre obnovu konania v súlade so správnym poriadkom:

(i) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;

(ii) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 10 ZoPZI), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v rozkladovom konaní; a

(iii) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Odôvodnenie:

Rozumieme, že navrhovateľ navrhuje zaviesť ako dôvod obnovy konania správny delikt účastníka konania. V praxi nebude časté, aby mal záujem naopak účastník konania domáhať sa obnovy, ale nemožno to vylúčiť. Navrhujeme preto doplniť aj dôvody na obnovu konania, ktoré by mohol aplikovať účastník konania. Tieto dôvody sú kópiou vybraných dôvodov zo správneho poriadku.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., §33 odsek 2 a §34 odsek 2

Navrhujeme zaviesť strop pokuty aj pre prípad § 33 ods. 2 a §34 odsek 2 ZoPZI obdobne ako v prípade ods. 3.

Odôvodnenie:

Rozumieme, že správnymi deliktmi podľa § 33 ods. 1 ZoPZI sa má predísť zásadným porušeniam v oblasti kontroly a súčinnosti. Z pohľadu právnej istoty a zamedzeniu drakonických sankcií a zbytočných súdnych konaní by sme navrhovali zaviesť strop aj pre prípad pokuty podľa § 33 ods. 2 a §34 odsek 2 ZoPZI.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., §35 odsek 7

Navrhujeme doplniť aj exekúciu predajom cenných papierov

Odôvodnenie:

Keďže častým predmetom transakcií bude nadobudnutie účasti na cieľovej osobe prostredníctvom kúpy akcií. Exekúcia predajom cenných papierov je osobitný spôsob výkonu exekúcie k akciám podľa § 131 a nasl. zákona č. 233/1995 Z. z.

10. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 3

Navrhujeme spresniť úpravu v § 9a zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre tak, aby bolo zrejmé či prevody prvkov kritickej infraštruktúry musia podliehať preskúmaniu podľa ZoPZI aj ak ide o nadobúdateľa, ktorý nie je zahraničným investorom podľa ZoPZI (t. j. intra-EU transakcie).

Odôvodnenie:

Z konštrukcie navrhovaného § 9a v zákone č. 45/2011 Z. z. (t. j. môže preveriť podľa osobitného predpisu) nie je zrejmé, či prevody prvkov podľa zákona č. 45/2011 Z. z. sa budú preverovať, iba ak pôjde o zahraničného investora alebo akéhokoľvek nadobúdateľa (t. j. intra-EU nadobúdateľa). Ide o kľúčovú skutočnosť a z pohľadu požiadaviek na právny predpis (určitosť, zrozumiteľnosť, jasnosť) ako aj z pohľadu právnej istoty nadobúdateľov musí byť jasná pozícia intra-EU nadobúdateľov v prípade nadobúdania prvkov kritickej infraštruktúry.

Zdroj: RÚZ